Írta: Major Zoltán
2026. október 28. szerda, 16:43

Most töltötte be a hatvanötödik életévét, de legalább két emberöltőre elegendő munka- és élettapasztalattal rendelkezik. Pincérkedett, telefonokat javított, villamos berendezéseket telepített, és még megannyi dolgot művelt, majd megjárta szinte az összes pécsi színházat világosítóként. Nagyinterjú Hegedüs Róberttel, a Bóbita fénytechnikusával, aki immár nyugdíjasként erősíti a bábszínház csapatát. (Fotó forrása: Bóbita Bábszínház)

- Ha jól tudom, Balatonlelléről származol. Ott is születtél?

- Nem, Kaposváron, mert akkor még a siófoki kórház nem épült meg. De azt lehet mondani, hogy néhány napos koromtól kezdve lellei vagyok, és az is maradok.

- Ennyi év után még mindig balatoni figurának érzed magad?

- Igen, nem tudok elszakadni onnét. Hiába éltem már többet Pécsett. Viszonylag korán eljöttem otthonról dolgozni, de volt egy bázisom, amíg éltek a szüleim, illetve ott volt a szülői ház, ahova mindig vissza lehetett térni. Amikor szülők nélkül maradtam, -megörököltem a házat, de a színházi fizetésekhez képest sokat kellett volna költeni rá. Akkor úgy döntöttem, hogy megválunk tőle, és Ordacsehiben, egy Fonyód és Balatonboglár közti zsákfaluban vettünk egy telket és építettünk fel egy házat. A balatoniság megmaradt, csak most nem 600 méterre vagyunk a víztől, hanem 4 kilométerre, de mindig van hova egy kicsit elvonulni nyáron. Van egy barátom, aki a budapesti Nemzeti Színháznak volt a fővilágosítója, tavaly ment nyugdíjba. Neki van lent a Balatonon egy vitorlás hajója, vele hetente többször is ki szoktunk menni a vízre. Ott adott a nyugalom.

- De nem csak nyaralni jártál haza, hanem dolgozni is.

- Igen, mert a színházban való munka elég költséges hobbi. A balatoni gyerek pedig hazamegy a nyári szünetben és pénzt keres. Harminc szezont dolgoztam végig, ebből egy helyen huszonhármat. Persze úgy csináltam, hogy legyen benne egy kis pihenés is, legkésőbb augusztus 20-án ott hagytam őket és elmentünk tíz napra nyaralni.

- A VBKM *(Villamos Berendezés és Készülék Művek – a szerk.)* Tröszt dolgozója is voltál. Mit tanultál a középiskolában, hogy ebbe az irányba indultál?

- Mechanikai műszerésznek tanultam, ami akkor jó ötletnek tűnt. Három volt osztálytársammal elmentünk szerencsét próbálni egy pesti céghez, amiről később kiderült, hogy ez tévedés volt, mert valamelyikünk azt hallotta, hogy olyan helyeken dolgoznak, mint például Algéria, illetve Kuvait, ahova az ember szívesen eljutna. Kenyérgyárak, cementművek építésénél a villamos munkákat végezték el. Négyen felkerekedtünk, felmentünk Budapestre, abban a reményben, hogy idővel minket is visznek Kuvaitba. Nem így történt, viszont például 22 hónapot dolgoztam az épülő paksi atomerőművön.

- Milyen jellegű munkákat végeztél itt?

- Villamos munkákat, a daruk elektromos bekötését végeztük. A VBKM alvállalkozója volt a Láng Gépgyárnak, ahol a gépészeti munkákat a Láng végezte, az ahhoz kapcsolódó villamos feladatokat pedig a VBKM emberei. Általában húskombinátokban kellett dolgoznunk. Ilyenkor

hárman-négyen odamentünk mondjuk a szegedi szalámigyárba, mert egy új üzemegységet akartak létrehozni. Nem volt főnökünk, megbízott munkások voltunk, szabadon jöttünk-mentünk. Egy-két hónapot töltöttünk ezeken a helyeken, kötetlenül, szabadon, csak el kellett végezni a munkát határidőre. Így dolgoztam többek közt a pécsi Baromfifeldolgozóban is. Aztán elvittek katonának 1983 februárjában. Éppen a Tatai Húskombinátban dolgoztunk, amikor megkaptam a behívót, 1984 augusztusáig voltam katona.

- A katonaságnál mi volt a dolgod? Hova kerültél, miután leszereltél?

- Tápiószecsőn voltam egy hathónapos kiképzésen, ami egy hónap alapkiképzés után öt hónap katonai iskolából állt, ezalatt optikusnak képeztek ki. Többek közt aknavetők irányzékait és távcsöveket javítottuk. Amikor augusztusban végeztünk az iskolával, akkor odaküldtek minket, ahol az adott speciális feladatot ellátó emberből hiány volt. Marcaliba kerültem, aminek nagyon örültem, mert csak 40 km-re voltam Balatonlellétől, és abban bíztam, hogy minden hétvégén hazamehetek. Ebből semmi sem lett, mert a közvetlen főnököm számára nem voltam szimpatikus, ezért nem engedett haza. Mindig kerülőutakat kellett találnom, hogy hazajussak, amitől a főnököm majd' felrobbant, hogy a háta mögött intézkedtem. Amikor leszereltem, nem akartam visszamenni a VBKM-be. Láttam, hogy ebből nem lesz se Algéria, se Kuvait, és kellett valamilyen munka. Jelentkeztem a Postához. 1984-et írtunk, messze nem voltak még mobiltelefonok, a postához tartozott a telefonszolgáltatás. Itt körzetmesterségek voltak, ami olyan volt, mint a járás. A fonyódi körzetmesterséghez kerültem, ahol a telefonoszlopra mászástól a gödörásásig minden hozzánk tartozott. Akkoriban egy éven keresztül többet ettem a térdemről, mint asztalról. Volt olyan, hogy a térdig érő hóban kellett 20 kilométert gyalogolni, és azt figyelni, hogy a Fonyód-Kaposvár vasútvonal mellett húzódó telefonvezetékek hol fagytak össze az ónos esőben, ugyanis így nem lehetett telefonálni. Közben megismerkedtem egy somogybabodi lánnyal, aki felvettek Pécsre, a jogi egyetemre. Szerencsére a Postán belül át tudtam magam kérni a baranyai megyeszékhelyre, ahol aztán egy telefonkészülék-javító műhelyben dolgoztam. Ez nagy előrelépés volt az hóban-fagyban oszlopra mászások után. Egy kis műhelyben ültem és finom szerszámokkal dolgoztam.

- Melyik évben járunk?

- Ez nagyjából 1985 szeptemberében volt. Május-júniusig dolgoztam, a leány meg, ahogy vége lett az első évnek az egyetemen, ment haza nyári szünetre. Ekkor felmondtam és mentem haza vendéglőbe dolgozni, ami megtetszett nekem. Amikor visszajöttem ősszel, akkor úgy gondoltam, Pécs nagy város, akkor még talán százötvenezren is lakták, itt biztosan lesz valami vendéglős munka. Azonban azzal szembesültem, hogy csak akkor vesznek fel dolgozni, ha öt év gyakorlattal rendelkezik az illető. De ez nem lehetséges, mert ha nincs valakinek

végzettsége, akkor nem is veszik fel. Nehéz helyzetbe kerültem. Jártam a várost, annak több pontján böngésztem a kirakatokba kirakott hirdetéseket, illetve az újsághirdetéseket. Egyszer csak láttam egy olyat, hogy a Pécsi Nemzeti Színház világosítót keres. Azt se tudtam, hogy ez mit jelent, de elmentem megpróbálni. Az öreg Hasznosi Gyula bácsi volt akkor a fővilágosító, aki fel is vett.

- Így kerültél be a színház berkeibe. Egy teljesen új világba csöppentél. Nem tartottál tőle?

- Huszonnégy éves voltam, az ember ennyi idősen semmitől sem tart. Öt évadot voltam a Pécsi Nemzeti Színházban, pont akkor, amikor a Nagyszínházat éppen renoválták. Mindössze egy hónapot dolgoztam ott, az átadás előtt. Az én öt évadom a Kamarában telt. 1990 augusztusában mondtam itt fel, egy sikertelen bértárgyalás után. Hazamentem, ahol használt nyugati autógumi-kereskedéssel próbálkoztam, inkább kevesebb, mint több sikerrel. Nagyon hiányzott a színház. Például képes voltam kocsiba ülni, és eljönni Pécsre, amikor Szegvári Menyhért rendezett épp egy darabot. Jólesett, hogy úgy tudtam beszélgetni a volt kollégákkal, mintha tegnap váltunk volna el.

- Miért nem mentél vissza a Pécsi Nemzeti Színházhoz?

- A személyzetis, aki először engem 1986-ban felvett, azt mondta, hogy mivel előző évben elmentem a színháztól, valakit fel kellett venniük a helyemre. Ha most visszajönnék, akkor ezt az embert el kellene, hogy küldjék. Én ezt nem akartam. A személyzetis ekkor azt mondta, hogy a Bóbitában éppen van hely. Ekkor a Bóbita Bábszínház a Pécsi Nemzeti Színház egyik tagozata volt. A bábszínház négy-öt napos tájelőadásokra el szokott utazni, ami nekem annyira nem volt szimpatikus, lévén akkor már volt barátnőm. Már majdnem aláírtam a Bóbitába, amikor felhívott **Farkas Gyula**, a Nemzeti mostani fővilágosítója, hogy **Vincze János**, a Pécsi Harmadik Színház igazgatója megkérte, tegye rendbe az ottani világítási rendszert, ráadásul egy hétvége alatt, amit ő egyedül nem tud elvégezni. A munkánkért fejenként szinte egyhavi fizetséget kaptunk. Már ismertem korábbról az igazgatót, hiszen a
Forgatókönyv
című darabját a Nemzetiben korábban világosítottam. Közben beszélgettem az ottani technikussal, aki elmondta, hogy havi négy-öt előadást csinálnak. Felkerestem Vincze Jánost, aki ezt örömmel fogadta, és megállapodtunk. Azonban le kellett mondanom a Bóbitában felajánlott állást, ami számomra kellemetlen volt. Szerencsére az akkori igazgató,
Lénárt András
ezt elég jól fogadta. A Harmadik Színházba 1992-ben kerültem és 2017-ig voltam ott, az huszonöt év. Abban az évben volt motorbalesetem, két mankóval jártam. Akkor még ott

dolgoztam, amikor el volt törve a lábam. Ekkor keresett meg
Vincze Balázs
, ismertebb nevén Balu, a Pécsi Balett művészeti vezetője, hogy kiváltak a Nemzeti Színházból, önálló gazdálkodású szervezet lettek, és új helyszínen, a Zsolnay Negyedben vannak. Augusztusban egy tíznapos izraeli turnéra indulnak és nincs műszakjuk. Mondtam, hogy jelenleg két mankóval közlekedek, de ha addigra rendben leszek, akkor szívesen elvállalom. A találkozó végén Balu felajánlotta, hogy dolgozzak náluk, hiszen Izraelen kívül egy egyhónapos mexikói turnéra is készültek, ráadásul a Harmadik Színházban egy hónapban húsz-huszonöt előadásunk volt, a Balettnél négy-öt, és egy kicsivel jobb fizetést is jelentett. Ekkor döntöttem el, hogy eljövök a Harmadik Színháztól, persze fájó szívvel, mert huszonöt év nem múlik el csak úgy.

- Hogyan jutottál „vissza” a Bóbitába?

Másfél év után el lettem bocsátva a Balettől egy nem jól sikerült MÜPA-s előadás miatt, aminek nem én voltam az oka, de én voltam a felelőse. Ezután a Kodály Központban dolgoztam másfél hónapot, de úgy vettek fel, hogy addigra már megígérték valakinek ezt az állást. Ekkor elmentem három hónap munkanélkülire, de nem nagyon volt semmilyen kilátásom. Ekkor Farkas Gyula ismét megmentett, felhívta a Papit *(Illés Zoltán – a Bóbita hangtechnikusa – a szerk.),* hogy bajban vagyok, ne hagyjanak elkallódni. Az volt a szerencsém, hogy egy olyan hétvége közeledett, amikor a Bóbita valahova vidékre utazott játszani, a bábszínházban viszont egy négynapos francia diákszínjátszó fesztivál kezdődött, és nem maradt itthon a műszakból senki, hiszen a tájelőadásban dolgoznak. Ezt örömmel vállaltam.

Ezután nem sokkal elkezdődtek a legkedvesebb bóbitás előadásom, a *Robin Hood* próbái, amit **Schneider Jankó**
rendezett, akit nagyon régóta, még egy Harmadik Színházban tartott előadás óta ismertem. Ekkor felhívott
Sramó Gábor
, az igazgató, hogy tudnék-e segíteni,
Jankó Mátyással
közösen tudnánk dolgozni a bemutatón. Szívesen jöttem, végre volt valami reménysugár. A premier után pedig közölte velem Gábor, hogy augusztustól szerződést tudna ajánlani nekem. Így kerültem vissza, illetve tulajdonképpen először a Bóbitához, 2019. augusztus 1-től. Több mint hét éve, és immár nyugdíjasként.

- Amikor összeállítjátok az adott előadás világítását és hangját, van beleszólásotok, vagy a rendező dönt el mindent?

- Rendezője válogatja. Például **Moravetz Leventénél** azt érzem, hogy amikor a darabot kitalálja, akkor pontosan tudja, hogy mit szeretne a színpadon látni jelmezben, díszletben, világításban és hangban egyaránt. Neki van egy elképzelése, amiről úgy gondolja, hogy úgy jó. Vannak természetesen olyanok is, akik abszolút rábízzák a fénytechnikusra. Olyan is van, akivel jól együtt lehet dolgozni. Elmondja az elképzelését, amit én megcsinálok, ahogy én gondolom, illetve ahogy megértettem, ő pedig elmondja a véleményét, és együtt alakítjuk ki a végeredményt. Az is szerencsés, ha a világításpróbán ott van a díszlet- és a jelmeztervező, ami a bábszínházban többször ugyanaz az ember. Ez azért jó, mert a díszlet az ő gyermeke is, és nem mindegy, hogyan néz ki megvilágítva. Összefoglalva, van beleszólásunk, mert így lehet együtt dolgozni. Ily módon se a világosító, se a rendező nincs magára hagyva, és közösen, konstruktívan tudunk valamit kialakítani.

- Negyvenegy éve vagy a szakmában. Mi változott a technikában ez alatt a négy évtized alatt?

- Hatalmas a változás, fejlődés. A 80-as években olyan lámpákat használtunk, amik jobban melegítettek, mint világítottak. Nagyok és nehezek voltak, recsegtek-ropogtak, amikor elkezdtek kihűlni. Ezek többnyire hagyományos, halogén izzós reflektorok voltak. A 90-es években kezdtek elterjedni a LED-ek. Ez a világítástechnikának egy olyan ága, ami napról napra, eszméletlen módon fejlődik. Nem csak a világítótestek, hanem a fényvezérlő pultok is folyamatosan fejlődtek. A Nemzeti Színházban, illetve mikor odakerültem a Harmadik Színházhoz, ott is még olyan pultok voltak, amiket nem lehetett programozni. Illetve csak a következő négy világítási jelet lehetett programozni, és négy jelenként haladni előre. Gondoljunk bele, hogy adott egy kétszer negyven perces balett, amihez tartozik százhúsz világítási jel. Ehhez pedig van nyolcszor harminckét darab potméter, amelyek mindegyikéhez tartozik egy lámpa, ami különböző fényerőkre van beállítva. Ezeket pedig úgy kell egyenként szabályozni, hogy nincs rá szinte semmi időd. Az egyik ottani kollégám például keménypapírból, illetve fából nagyméretű fésűket készített, amikkel pont addig tudta feltolni a potmétereket, amíg kellett. Egyébként nem lehetett volna megcsinálni, mert se ujjad, se időd nincs annyi. Egy prózai darabban is előfordulhat, hogy másfél-két mondaton belül kell átállítani ezeket a szabályzókat. Volt olyan előadásom a Pécsi Nemzeti Színházban, a Vincze János által rendezett *Forgatókönyv*, amit szó szerint nem láttam. Előadás közben ott ült mellettem a rendezőasszisztens hölgy, és a végszavaknál a kezemre csapott - én nem tudtam azokra figyelni. Amikor rácsapott a kezemre, akkor váltottam, hogy mely lámpák világítsanak. Most már bármit be lehet programozni, és a gomb megnyomása után a jel az előre beállítottra fog átúszni, a beállított idő alatt. És ez a beállítás tizenöt év múlva is megmarad.

- Ez azt jelenti, hogy ma már előadás közben nem nagyon kell hozzányúlni, csak felügyelni kell?

- Igen, figyelem a végszókat, illetve a mozdulatokat, és ekkor megnyomok egy gombot. Ennek begyakorlására szolgál a főpróbahét első napjaiban a világításpróba, ahol ezeket a szekvenciákat fel kell programozni. Amit előtte éjszaka színészek nélkül beállítottam, azt a következő napokban színészekkel a színpadon is megteszem, hogy belőjük, hol kell több, illetve kevesebb fény az adott jelenetben. Azonban ha az eredmény mindenkinek, vagyis a színészeknek, a rendezőnek és nekem is tetszik, akkor ezt beprogramozom, és már nem változtatunk rajta. Egy gombnyomás és minden megy a programozás szerint. A generációm egyes tagjainak a legalapvetőbb mai műveletek, mint pl. a mobilbankolás kihívást jelentenek, mert annyira analóg gondolkodásúak. A szakmámban nekem nem volt választási lehetőségem, mert leültem egy olyan pult elé, amit meg kellett tanulni. Ez valószínűleg nem csak a kényszer miatt volt, hanem mert érdeklődöm is iránta.

- Kérlek, idézz fel néhány kedves emléket a pályafutásodból!

- Nagyon szeretek utazni. A Pécsi Balettnél ilyen szempontból a legjobbkor voltam, hiszen voltunk Izraelben, Mexikóban, Oroszországban, Boszniában és Horvátországban, mindössze másfél év alatt. A Harmadik Színházzal megjártuk az Egyesült Államokat és Kanadát, utóbbit **S piró György**
drámájával, a
Kvartett-
tel
.
Az előadások közül is sokat szerettem, illetve amelyek a magammal szemben állított követelményeknek jól megfeleltek. Legutóbb például a
MacbeTT-
nél éreztem ezt, ami a szakmai elvárásaimnak úgy felel meg, hogy szerintem az elmúlt negyven év öt legjobbja között van. A Harmadik Színházban is azt szerettem, és a Bóbitában is azzal tudok jól dolgozni, ha értelmezhető méretű a díszlet. Persze szeretem a paravános vásári előadásokat is, de az nem kihívás egy világosítónak. Főleg, aki előtte prózai színházban dolgozott, ahol olyan díszletek vannak, amik önmagában is szépek tudnak lenni. Számomra fontos, hogy az adott díszlet jól nézzen ki, szépen legyen megvilágítva.

- Mi az, ami mindig jellemző volt rád?

- Szeretek nevetni és szeretem a jó humort, vicceket. Alapvetően életigenlő vagyok, azt hiszem, mediterrán lelkem van. Nagyon szeretem a nyarat, már augusztusban a következőt várom. Szeretek enni, nem sokat, inkább jót, és szeretek róla beszélni. Többen mondták már nekem, hogy úgy tudok beszélni az ételekről, hogy rögtön megéheznek. Amit szeret az ember, arról szívesen beszél, és foglalkozik vele, képezi tovább magát. A vendéglőben például, ahol nyaranta dolgoztam, rendszeresen tartottak borkóstolókat. Ezeket mindig igyekeztem meghallgatni, és megjegyezni az érdekességeket, mert legközelebb már nekem kellett tartani azt.

- Gondolom, a szakmádban is folyamatosan fejleszted magad.

- Így van, benne is van a munkaköri leírásomban, hogy naprakésznek kell lennem. Folyamatosan járok kiállításokra, előadásokra. Tavaly például Barcelonában jártam, ahol egy szakkiállítás jelentős része színpad-, hang-, és világítástechnikával foglalkozott, ahol elképesztő mennyiségű kiállító volt. Aki szakmabeliként vagy csak külsősként érdeklődik ez iránt, annak mindenképp érdemes az ilyen helyekre elmennie alkalomadtán. A kiállítók zöme kínai, sokan közülük komolyan gondolják, hogy a világpiacra gyártanak, jelen vannak Európában is, ahol be lehet szerezni az adott alkatrészt, vagy épp reklamálni náluk. Érdekel, szeretem csinálni, igyekszem lépést tartani. Jelen pénzügyi helyzetünkben, illetve ezzel tisztában lévén azt gondolom, hogy amennyit még fogok tudni itt dolgozni, nagy eszközfejlesztések nem lesznek. Azonban ha valami csoda folytán megjönne a pénzügyi fedezet, akkor nekem össze kellene állítanom egy listát a fejlesztendő eszközökről, és ehhez naprakésznek kell lenni.

- Ha tehetnéd, min változtatnál az eszközpark tekintetében a Bóbitában?

- Szerencsére a hagyományos, analóg lámpaparkunk rendben van. Egy-két évente karbantartom őket, de nincs velük baj. A LED-es lámpaparkunk azonban nem arra való, amire mi használjuk, de ezt örököltem, ott lehetne fejlődni. A mai gyerekek a szuperhősfilmeken nőnek fel. Nem azt mondom, hogy a bábszínháznak ezzel a látványvilággal kell felvenni a versenyt. Ezeket a gyerekeket olyan elképesztő vizuális ingerek érik, hogy ma már egy kesztyűs báb nem biztos, hogy le fogja kötni őket. Nem mondom, hogy ez így jól van, de ha már így alakult, akkor néhány robotlámpa nem ártana, mert azokkal olyan látványt lehet létrehozni, amire talán a nyolcéves gyerek is felkapja a fejét.

- Szeretsz a bábszínházban dolgozni?

- Igen, szeretek itt lenni, mert ez egy nagyon jó társaság. Összesen kb. húszan vagyunk, igyekszem mindenkivel jóban lenni. Számomra fontos, hogy a munkahely, ahova járok, olyan legyen, hogy szívesen menjen oda az ember, érezze jól magát.

- Miért szeretsz világosítani, mit jelent ez számodra?

- Ezen igazából nem gondolkodtam el, hogy miért szeretem csinálni. Lehet, hogy van benne sikerélmény is, mert olyat szeret csinálni az ember, ami megy is. Ha újrakezdhetném a mostani eszemmel, akkor lehet, hogy operatőr lennék. Szeretem a szépen fényképezett filmeket, illetve a szépet általában. Egy erdőben, a tengerparton, vagy akár kint a nyílt utcán nem megy el az ember egy szép dolog mellett, észreveszi azt. Ha már egyszer a showbizniszbe keveredett az ember, akkor törekedjen rá, hogy amit a néző lát, az legyen szép.

{jcomments off}